

MAIJA SOFIA ISOLA (1927 – 2001)

Finská designérka tištěných textilií, malířka a vizuální umělkyně. Maija Isola se narodila 15. 3. 1927 v Riihimäki ve Finsku. Studovala malířství v Centru pro umění a design (finsky: Taideteollinen keskusoulu; anglicky: Center for Art and Design School) v Helsinkách v letech 1946-49. Byla průkopnicí v tištění potisků na textilie v poválečné společnosti, sledovala světové trendy a dovedla textilní firmu Marimekko spolu s ředitelkou Armi Rariovou a kolegyní Vuokko Nurmesniemi ke slávě na světovém designérském měřítku. Maija Isola obdivovala Matisse, Picassa a Chagalla. Později v 60. letech podlehla Americké abstrakci, jako například plátna Marka Rothka, Morrisse Louise, Barnetta Newmana, Ellswortha Kellyho a Franka Stelly. Nikdy je však nekopírovala a šla vlastní uměleckou cestou. Chtěla být vždy spíše umělkyní a její povaha byla nekompromisně samotářská a nenechala se ovlivňovat vedením firmy Marimekko pro kterou byla vůdčí designérkou. I to byl možná důvod její rozepře s vedoucí Armi Ratio. Strávila mimo jiné hodně času v zahraničí, aby nevyšla z dobové umělecké informovanosti a aktualit. Cestovala například do Norska, severní a jižní Ameriky, severní Afriky, Španělska, Paříže, Alžírsko či do severní Karolíny v USA. Zemřela 3. března 2001 v Helsinkách.

Maija Isola započala sérii výstav Finských umělců (Suomen Taiteilijain näyttely) od roku 1956 v Helsinkách. Další následovaly v letech 1957, 1958, 1961, 1962, 1965. Výstavy pro Finskou Akademii umění (Suomen Taideakatemia näyttely) probíhaly v letech 1959, 1962 a 1965. Pro Výstavu mladých umělců (Nuorten näyttely) vystavovala v letech 1957, 1958 a v roce 1960. Vlastní výstava v Gallery Allina (Riihimäki, 1992). Mezinárodní výstavy: Hämeenlinna Art Museum; Tartu Art Museum; Oslo Art Museum 1960; Sao Paulo biennale; Brazílie 1959; Paříž, Francie 1961; Německo 1964; Monako 1967; Profesionální členství v Ornamu, Unii finských malířů (Taidemaalariilitto) a čestná členka firmy Texo. Působila jako hlavní designérka v textilní firmě Marimekko Oy v letech 1949-1987. Ředitelka Design musea Marianne Aav pomáhá finským umělcům a publikuje nejen o členech Marimekka (Aav, Marianne. *Maija Isola – Life, Art, Marimekko*).

Když se roku 1949 dostala Maija Isola (1927-2001) do firmy Printex a následně do Marimekka, nikdo netušil, že se její florální vzory stanou zásadním symbolem a rozpoznávacím prvkem Marimekka. Isola se inspirovala nejen poválečnou uměleckou vlnou, ale i cestováním po světě. Její tvorba je velmi rozsáhlá. Raná tvorba se vyznačovala abstraktní geometrií a animálními primitivními výjevy. V 60. letech tvořila siluety rostlin v životní velikosti, inspiraci hledala také ve slovenských krajkách a výšivkách. V této době Isola vyvinula nový radikální žánr ornamentálního abstraktního designu. Vzory zdobila stylizovanými barevnými pruhy typickými pro slovenský design. Isola byla velmi kreativní a dokonce jednu sérii textilií zasvětila evropským barokním tkaninám a vzory silně napodobovala podle barokních rámců zrcadel. Počátkem šedesátých let se Maija Isola stala skutečnou ikonou pro finský textilní design a navrhovala kultovní vzory, které se používají ve finském textilním průmyslu dodnes.

Navrhla 553 návrhů za její kariéru. Vztah Maiji Isoly s Armi byl podle pramenů velmi bouřlivý, avšak touha Armi Ratio překvapit a nabýt jejího schválení byla tak silná, že se to pro Maiji stalo „motivačním motorem.“ Armi přesto věděla, že bez Maiji Isoly by Marimekko ztratilo jméno. V sérii

Arkkitehti (Architekt) je něco vrozeně půvabného. Isola také reaguje na drogovou éru 70. let a popisuje na textiliích psychadelické elementy. Z této doby pochází také série Melooni (Meloun, 1963), která je částí kolekce Arkkitehti. Na počátku firmy Printex se florálním vzorům nedařilo. Maija Isola navrhla řadu vzorů, ve kterých květiny byly zpracovány do nekonvenčních vzorů. Unikko (vlčí mák) evokuje Sílu květiny (Flower Power), která byla částí éry mánie barevných vzorů v průběhu 60. a 70. let. Isola odešla z Marimekka v roce 1987 a začala se zajímat znovu o květinové vzory. Tvořila intenzivně v soukromí až do její smrti (2001). Rok před tím Marimekko uspořádalo výstavu její práce a tím se její vzory dostaly nekompromisně do ulic Helsinek. Unikko bylo použito pro letní oděv Miky Piirainen (2000), ovšem po výstavě se Unikko objevilo skutečně všude – v interiérových textiliích, ubrusech, skle, papírových školních potřebách, oděvech a taškách, dokonce i na kreditních kartách. Unikko je nejen klíčovým vzorem pro Marimekko, ale i symbolem nového Finska 21. století.

Dlouhý a intenzivní vztah Isoly s firmou Marimekko je unikátní v textilní historii. Její věrnost textiliím a módě a nesčetná kreativita je uznávaná dodnes. Přínos Maiji Isoly spočívá v zařazení textilního průmyslu na stejný žebříček mezi sklo, keramiku, nábytek a ve všeobecném vnímání se staví vysoko vedle architektury, na kterou je Finský národ nesmírně pyšný. Firma Marimekko se díky následovníkům stala synonymem pro Maiju Isolu a můžeme ho přirovnat k významu, jaký má Bohemia sklo v České republice.

Literatura

Aav, Marianne. *Maija Isola – Life, Art, Marimekko.* [Maija Isola – život, umění, Marimekko]. Helsinki: Marimekko, 2005.

Fiell, Charlotte and Peter. *Scandinavian Design* [Skandinávský design]. Köln: Taschen.

Aav, Marianne a Stritzler-Levine, Nina. Svinhufvud, Leena. *Finnish modern design utopian ideals and everyday realities, 1930-1997.* [Finské moderní utopické ideály a každodenní reality]. New York: Bard Graduate Center for Studies in the Decorative Arts cop. 1998.

Eino Jutikkala, Kauko Pirinen *Dějiny Finska* [překlad: Lenka Fárová] Praha Nakl. Lidové noviny 2001.

Aav, Marianne. *Marimekko: Fabrics, Fashion, Architecture.* [Marimekko: dílny, móda, architektura]. New York: The Bard Graduate Center for Studies in the Decorative Arts, Design, and Culture, 2003, s. 175.

Boydell, Christine. *The Brigit Spirit of Marimekko: The U.S. Goes for Colorful, Simple, Finnish Style.* [Světlý duch Marimekka: US ve vztahu s barevným jednoduchým finským stylem]. Londýn: Life, 1966, s. 60-71.

Callen, Anthea. *Women in the Arts and Crafts Movement 1870-1914* [Ženy v hnutí Arts and Crafts 1870-1914]. London: 1979, s. 218-19.

Internetový zdroj

Marimekko <http://www.marimekko.fi/ENG/design/designers/maijaisola/>

Design Finland http://designfinland.blogs.com/designfinland/2006/08/maijsola_pat.html

Google; příklady obrázků:

http://images.google.com/images?sourceid=navclient&rlz=1T4SKPB_enCZ213CZ213&q=Maija+Isola&um=1&ie=UTF-8&ei=gCHjSfy2CtuJsAaZnYXhCA&sa=X&oi=image_result_group&resnum=4&ct=title

Scandinavian Living: <http://www.scandinavianliving.pl/designerDetails/209/pl/>

Suomen Kuvataiteilijat: <http://www.kuvataiteilijamatrikkeli.fi/cv.asp?id=446>

Obrázky

1. Unikko

2. Maija Isola